

UITGAVE

Koninklijke Vereniging ter Beoefening
van de Krijgswetenschap
www.kvbk.nl
info@kvbk.nl

Secretaris:
luitenant-kolonel N.J.E. van der Zee
Telefoon 070 - 318 83 52

REDACTIE

brigade-generaal cav b.d. prof.
J.M.J. Bosch (hoofdredacteur)
Telefoon 076 - 527 32 09
of 015 - 284 42 58
Fax 071 - 542 18 29
E-mail jmjbosch@tiscali.nl

mw. drs. A. Kool (bureauredacteur)
Instituut Defensie Leergangen
Telefoon 015 - 284 47 20

kolonel cav drs. P.J.E.J. van den Aker
kolonel KLu J.F.W. van Angeren MA
drs. P. Donker
drs. P.H. Kamphuis
luitenant-kolonel KMar mr. M.Th.J.
Messerschmidt
kolonel MPSD drs. F. Matser
kolonel TS ir. R.G. Tieskens
majoor Marns drs. A.J.E. Wagemaker MA
commodore KLu J.S. Willemse

SECRETARIAAT

Kopij zenden aan:
Koninklijke Militaire Academie
Vakgroep MOW / MPC 71 C
Postbus 90002, 4800 PA Breda
mlwa.gurp.brouwers@mindef.nl

Tevens: ledenadministratie KVBK

LIDMAATSCHAP

binnenland € 22,50
studenten € 15,00
buitenland € 27,50

OPMAAK EN DRUK

Drukkerij Giethoorn Ten Brink
ISSN 0026-3869 / NADRUK VERBODEN

Coverfoto: Noord-Koreaanse propaganda-
poster die de burgerbevolking oproept tot
opofferingen voor het leger onder de slogan:
'het leger steunen is de hoogste vorm van
patriotisme'. De tekstband onderaan leest:
'Laten we de rangen van zij die de schone
deugd van steun aan het leger bedrijven on-
verdroten laten toenemen!' (Collectie: W. van
der Bijl en R. de Groen).

JAARGANG 173 NUMMER 9 2004

MILITAIRE SPECTATOR

414

Editoriaal:
De jacht op talent

416

Mededelingen

417

K. de Ceuster:
Het nieuwe veiligheidsbeleid van Zuid-Korea

432

D.J.D. Wijnmalen:
Strategische scenarioanalyse
Twee scenariostudies van TNO

442

G.R.M. Schellart:
Reorganisaties van de NAVO en de heroriëntatie
van AFNORTH

450

R. van Zanten:
Nederland had ooit het beste leger van Europa!

461

Boeken

464

L. Polman:
Bericht uit Afrika – Hulp als wapen

466

E.J. Oliemans:
Tegenwicht – Integriteit of loyaliteit?

468

Samenvattingen/Summaries